

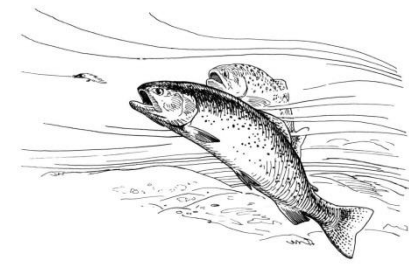
Rynek i spożycie ryb w 2015 roku

mgr inż. Krzysztof Hryszko

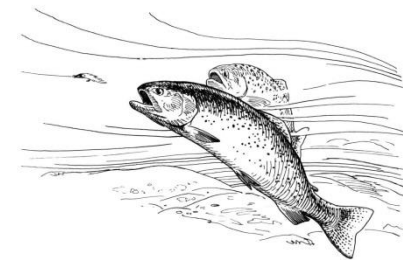
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Tendencje rynkowe w 2015 roku

- Spadek podaży krajowej, mimo zwiększonych połowów własnych
- Trudna sytuacja w rybołówstwie śródlądowym i akwakulturze
- Zróżnicowane tendencje cenowe na rynku światowym
- Zmiany kursów walut obcych (umocnienie dolara)
- Pogorszenie relacji cenowych między rybami a głównymi substytutami
- Znaczny wzrost wolumenu eksportu, przy stabilnym imporcie
- Rekordowe wyniki handlu zagranicznego sektora rybnego w ujęciu wartościowym
- Poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej przetwórstwa ryb

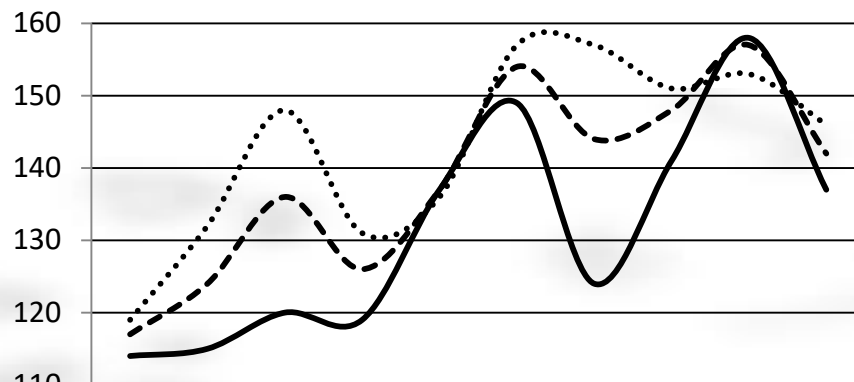
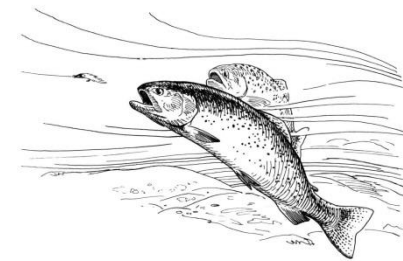
Sytuacja na rynku światowym

Bilans światowego rynku ryb i owoców morza [mln ton]

	2014	2015 szacunek	2016 prognoza	2015/2014
Produkcja	167,2	171,0	175,0	102,3
połowy	93,4	93,5	93,6	100,1
akwakultura	73,8	77,5	81,4	105,0
Handel zagraniczny				
wielkość [mld USD]	148,1	134,1	132,6	90,5
wartość [masa żywa]	60,0	59,9	59,9	99,8
Przeznaczenie produkcji				
do konsumpcji	146,3	149,4	153,6	102,1
na pasze	15,8	16,5	16,3	104,4
pozostałe	5,1	5,1	5,1	100,0
Spożycie	20,1	20,3	20,6	101,0
z połowów	10,0	9,8	9,7	98,0
z akwakultury	10,1	10,5	10,9	104,0
Wskaźnik cen FAO FPI [2002-2004=100]	156	142	141	x

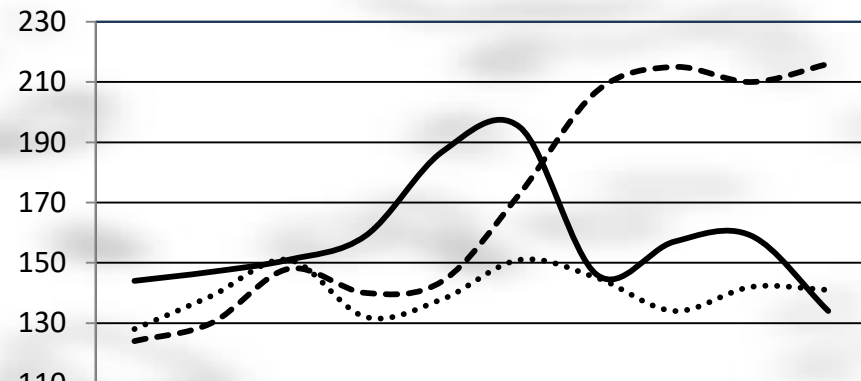
Zmiany cen na rynku światowym

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
--- ogółem	117	124	136	126	137	154	144	148	157	142
— akwakultura	114	115	120	119	137	149	124	141	158	137
..... połowy	119	132	148	131	136	157	157	151	153	146

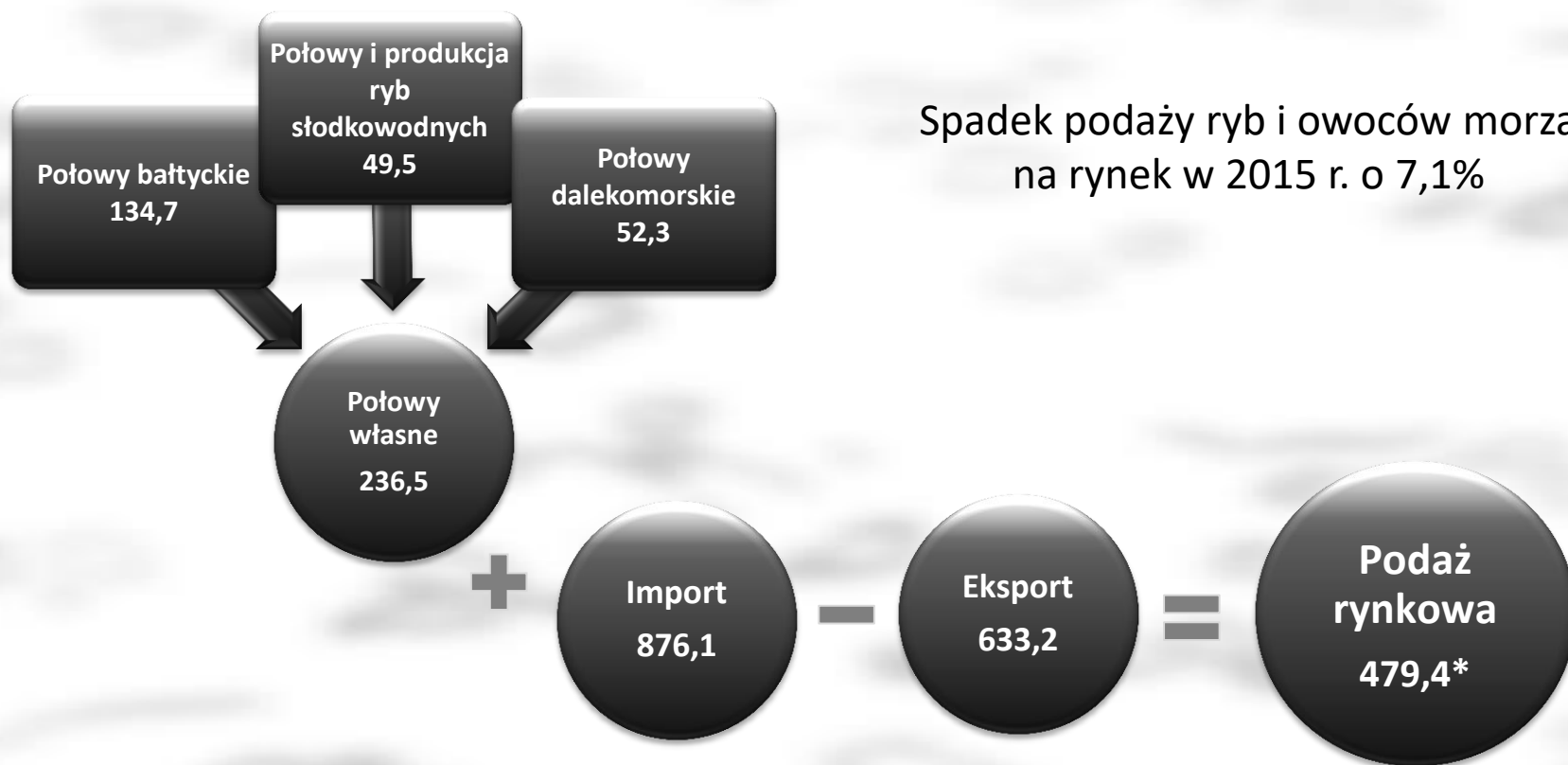
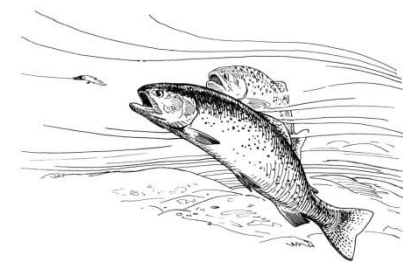
Wartość wskaźnika FAO Fish Price Index (FPI), obrazująca globalne zmiany cen, wyniosła w 2015 r. 142 pkt., tj. o 15 pkt. mniej niż rok wcześniej. Zdecydowanie większymi obniżkami objęto ryby pochodzące z produkcji w akwakulturach (spadek z 158 do 137 pkt.), niż ryb pochodzących z połowów (spadek z 153 do 146 pkt.).

Niższe ceny niż w 2014 r. obserwowano przede wszystkim w handlu międzynarodowym łososiami i tuńczykami (spadek wskaźnika o 25 pkt. do odpowiednio 134 i 150 pkt.) oraz krewetkami (o 19 pkt. do 129 pkt.). Na poziomie roku poprzedniego utrzymały się ceny większości ryb białych (141 pkt.), natomiast nieznacznie podrożały średnio ryby pelagiczne (wzrost z 210 do 216 pkt.).

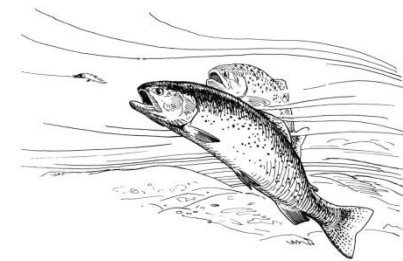
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
..... białe	128	139	151	132	138	151	145	134	142	141
— łososiowate	144	147	151	159	187	195	146	157	159	134
--- pelagiczne	124	130	148	140	144	173	207	215	210	216

Bilans rynku krajowego

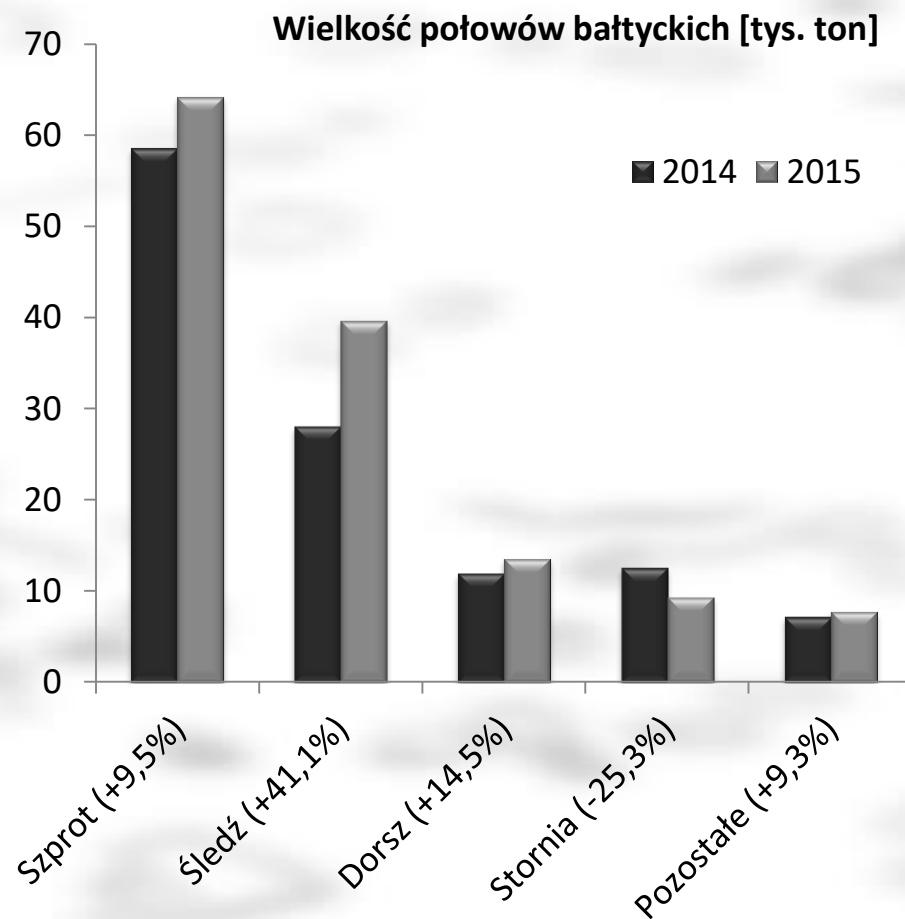

* tys. ton masy żywej

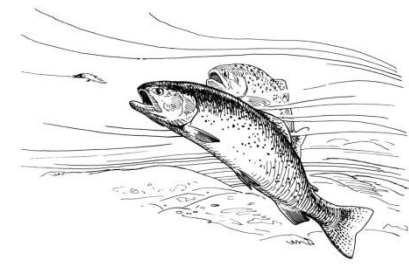
Połowy bałtyckie

- wzrost połowów w relacji do 2014 r. o 13,7% do 134,7 tys. ton,
- niepełne wykorzystanie kwot połowowych:
 - 97% - szproty
 - 87% - śledzie
 - 75% - dorsze
 - 62% - łososie
- sprzedaż burtowa – 18,2% połowów, w tym 31% szprotów,
- spadek opłacalności połowów, ok. 15% niższe ceny skupu ryb w portach (wyjątek stornie),
- w konsekwencji wartość połowów liczona w cenach zbytu nie zmieniła się w relacji do roku poprzedniego i wyniosła 204 mln PLN,
- przewidywany wzrost połowów w 2016 r. ok. 14%, głównie śledzi i ryb płaskich.

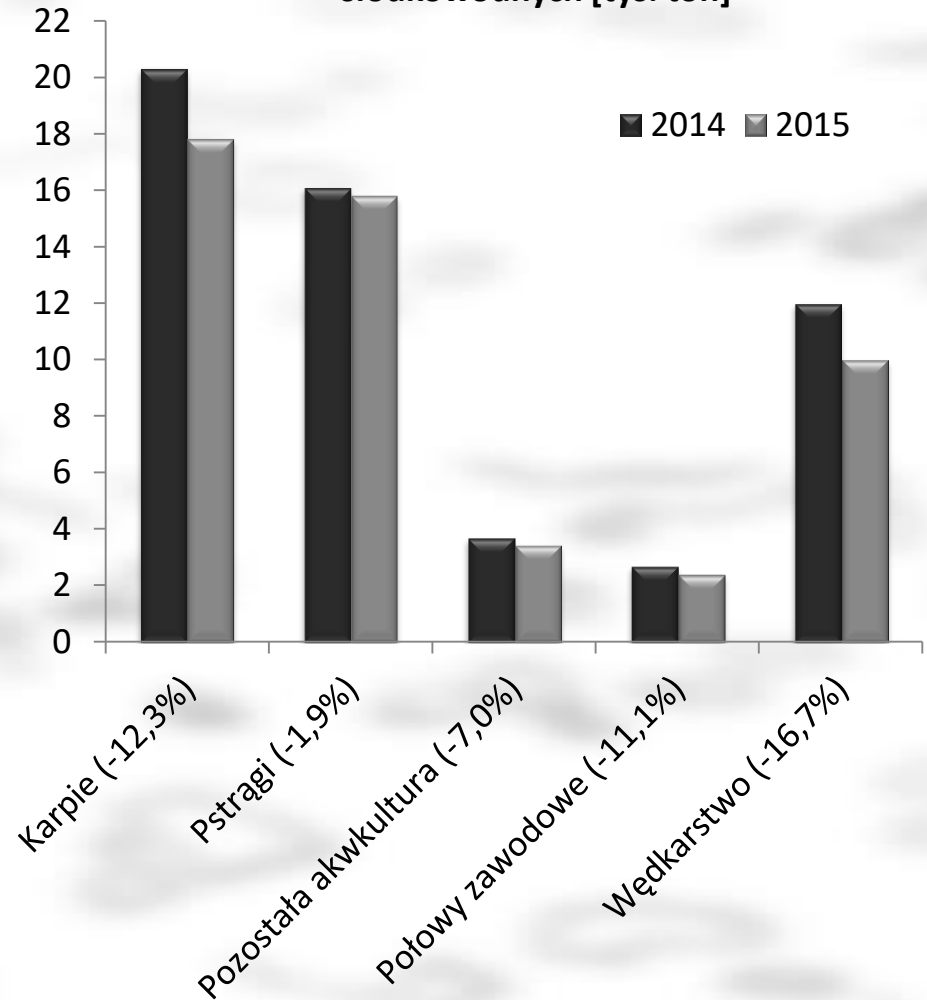

Akwakultura i połowy ryb słodkowodnych

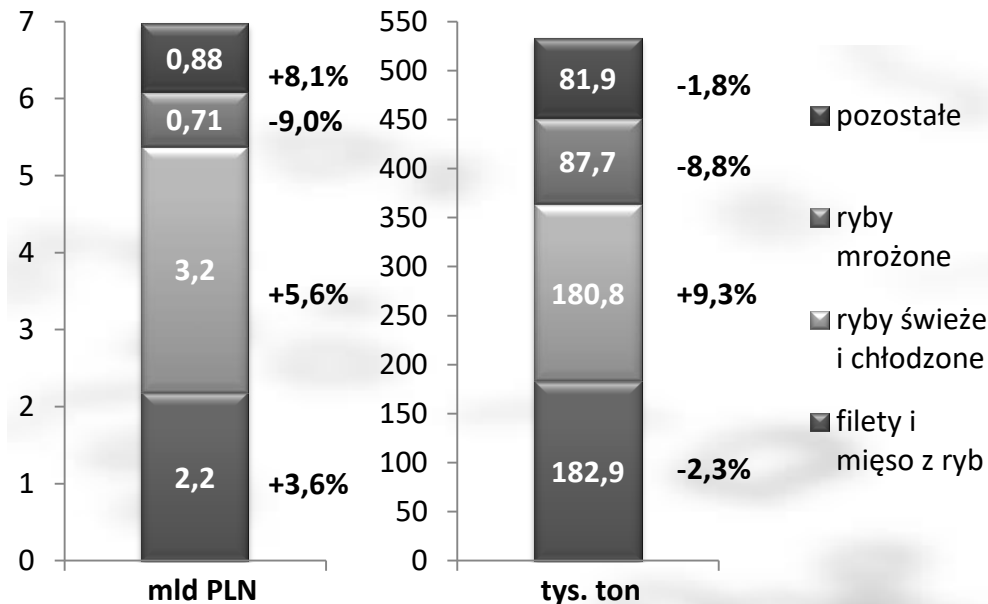
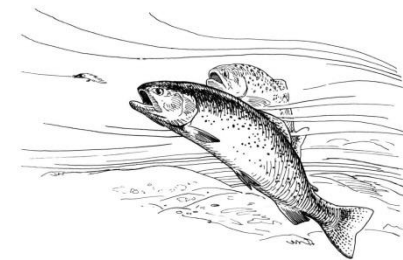

- spadek produkcji w akwakulturach w relacji do 2014 r. o 5,3%
 - problemy z deficytem wody
 - wysokie temperatury
 - słabe przyrosty ryb
 - presja zwierząt rybożernych
 - choroby ryb
 - rezygnacja z produkcji (barramundi)
- wzrost cen zbytu większości gatunków
 - karpie o 11,1% do 9,31 zł/kg
 - pstrągów tęczowych o 2,7% do 11,95 zł/kg
- wzrost cen spowodował, że mimo spadku wolumenu produkcji akwakultury jej wartość wyniosła podobnie jak przed rokiem 373 mln PLN,
- import ryb słodkowodnych przewyższający o 73% produkcję krajową w akwakulturze,
- szacunkowy wzrost podaży ze źródeł krajowych w 2016 r. o ok. 7%.

Wielkość produkcji i połowów ryb słodkowodnych [tys. ton]

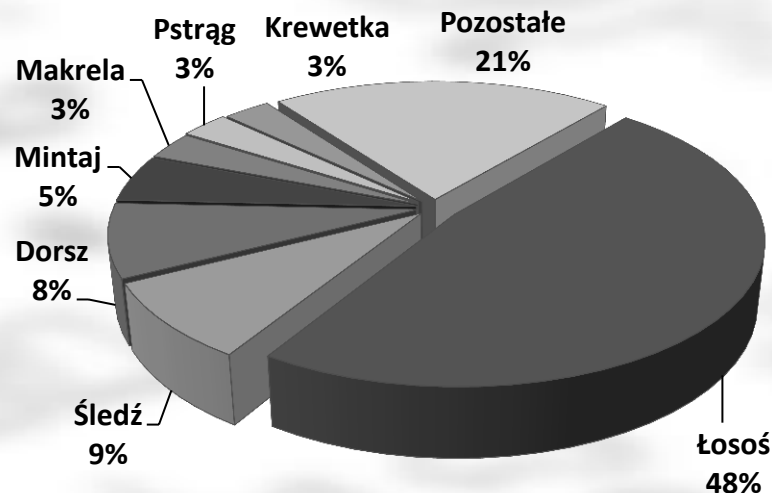
Import sektora rybnego

w % podano zmianę w porównaniu z 2014 r.

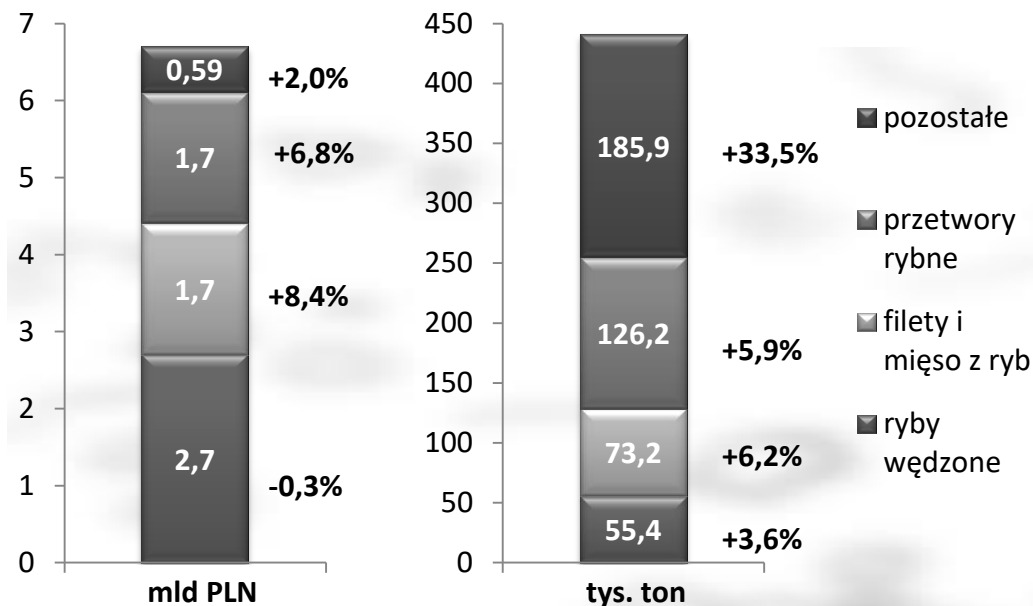
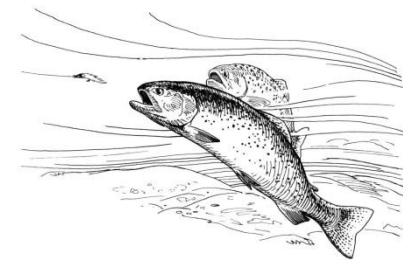
- W ujęciu gatunkowym największy wzrost wielkości importu w 2015 r. odnotowano w przypadku morszczuków (o 32%), czarniaków, krewetek i tuńczyków (o 15-20%) oraz makrel (o 7%). Najbardziej ograniczono przywóz pang (o 10,0%), dorszy (o 6%) i pstrągów (o 3%).

- Niewielki wzrost wolumenu importu w 2015 r. (o 0,1% do 528,3 tys. ton masy produktu), przy 3,6% przyroście jego wartości (do 6,96 mld PLN)
- Duży wpływ wahań kursowych na ceny (USD do EUR i PLN)
- Główni dostawcy – Norwegia, Szwecja, Dania, Niemcy, Chiny, Rosja i USA
- Struktura zdominowana przez surowce, a największą dynamiką przyrostu charakteryzują się ryby świeże i chłodzone

Struktura wartościowa 2015 r.

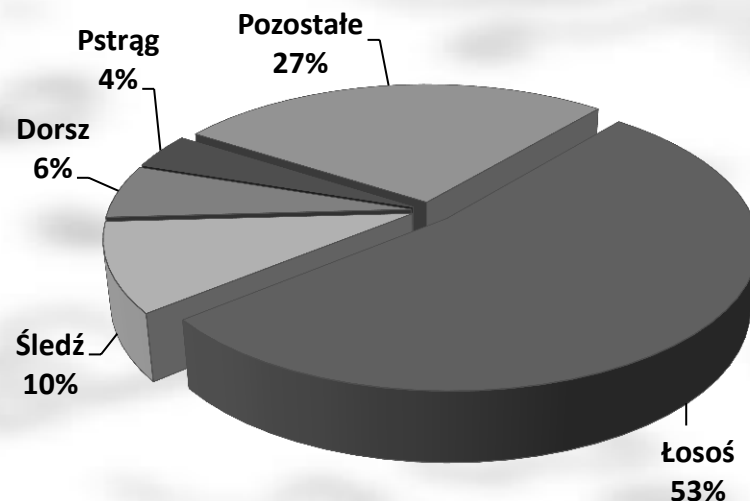
Eksport sektora rybnego

w % podano zmianę w porównaniu z 2014 r.

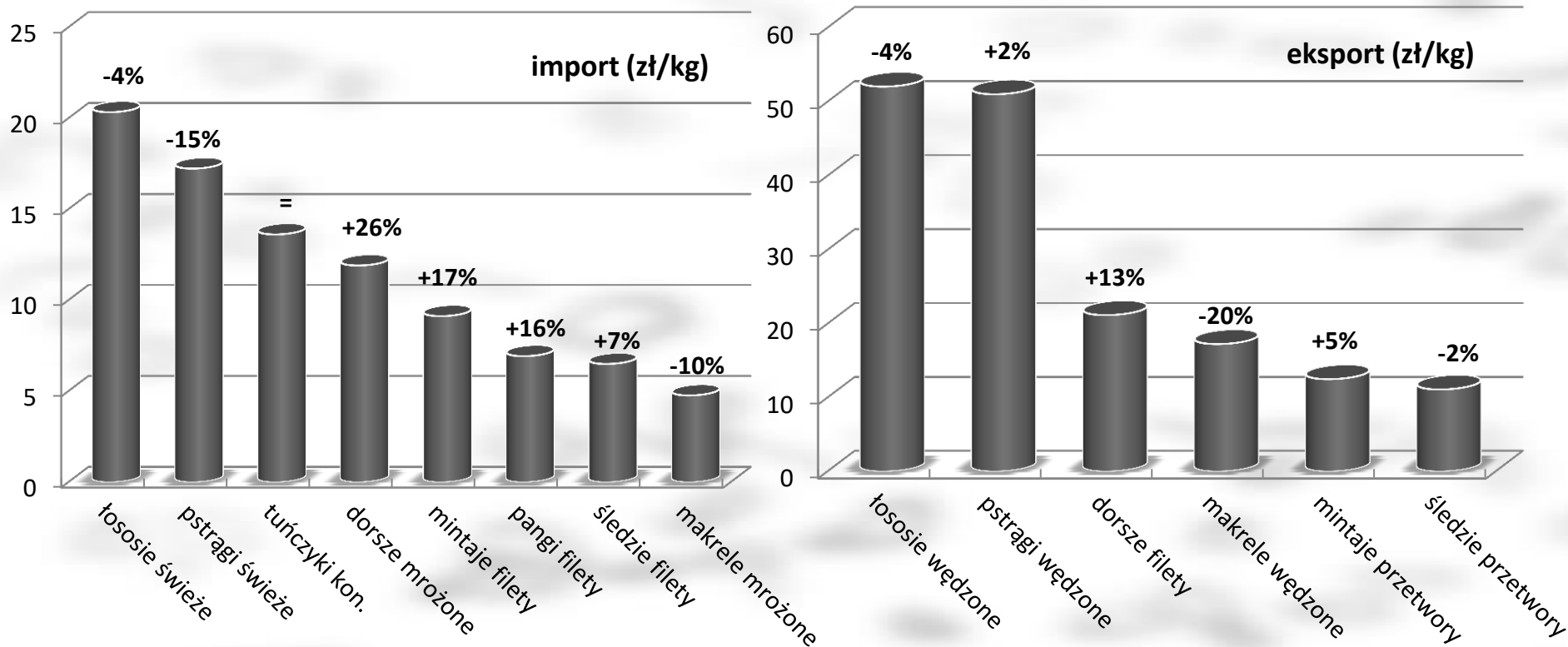
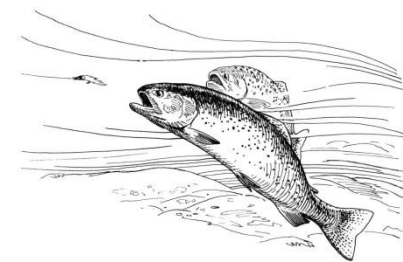
- W ujęciu gatunkowym największy wzrost wartości eksportu w 2015 r. odnotowano w przypadku czarniaków (o 26%), dorszy (o 18%), szprotów (o 17%) i mintajów (o 9%). Najbardziej zmniejszyły się natomiast wpływy z wywozu łupaczy (o 36%), krewetek (o 4%), makreli (o 17%) i pstrągów (o 3%).

- Duży wzrost wolumenu wywozu w 2015 r. (o 15,7% do 440,7 tys. ton masy produktu) pod wpływem zwiększonego eksportu burtowego oraz odpadów rybnych, przy 3,8% przyroście jego wartości (do 6,70 mld PLN)
- 91% obrotów realizowane z krajami UE
- Dla krajowego przetwórstwa decydujące znaczenie ma eksport trzech grup produktów – ryb filetowych, ryb wędzonych, suszonych i solonych oraz przetworów i konserw z ryb, stanowiący 57,8% wolumenu i 91,2% wartości eksportu całej branży.

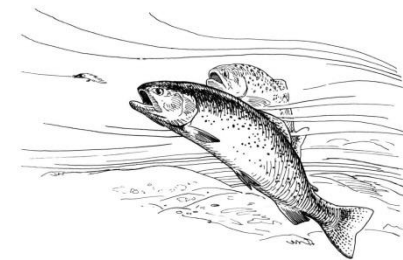
Struktura wartościowa 2015 r.

Zmiany cen transakcyjnych [2015/2014]

Znaczne dysproporcje w cenach importowo-eksportowych poszczególnych gatunków ryb, które zazwyczaj są niekorzystne dla krajowych przetwórców.

Przetwórstwo ryb w Polsce - charakterystyka

Liczba firm z uprawnieniami do handlu w UE – 263

z tego w 15 zatrudnienie przekracza 250 osób

- Ponadto w rejestrze GIW zarejestrowane są 859 podmiotów gospodarczych dopuszczonych do sprzedaży bezpośredniej na rynki lokalne w kraju
- Spośród firm z uprawnieniami do handlu w UE ponad 53% zlokalizowanych jest w regionie nadmorskim
- Szacunkowa liczba zatrudnionych osób - 18,0 tys.

Wartość produkcji
w 2014 r. – 8,87 mld PLN
w 2015 r. - 9,36 mld PLN

z tego ponad 65% przypada na zakłady o zatrudnieniu ponad 250 osób

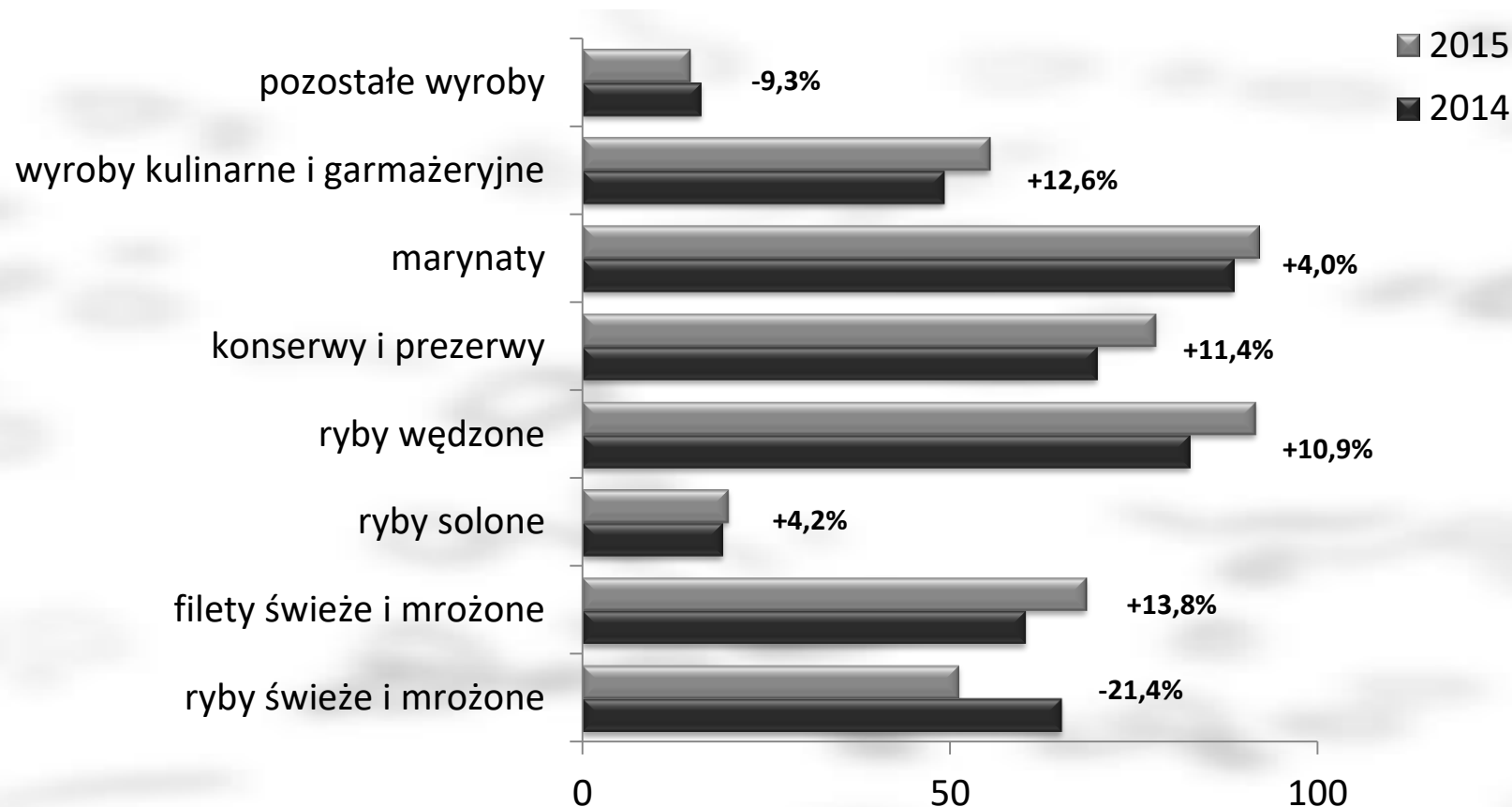
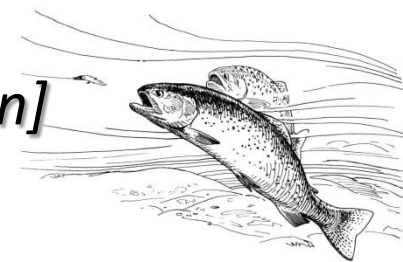
- 62,2% przychodów realizowana jest ze sprzedaży produktów za granicę
- W ostatnich latach zaznacza się szybsze tempo wzrostu przychodów uzyskiwanych ze sprzedaży w kraju niż w eksporcie (w 2015 r. sprzedaż krajowa wzrosła o 6,0%, a eksportowa o 3,7%)

Wielkość produkcji
w 2014 r. – 450,7 tys. ton
w 2015 r. - 471,2 tys. ton

głównym gatunkiem wykorzystywanym w produkcji są śledzie i łososie

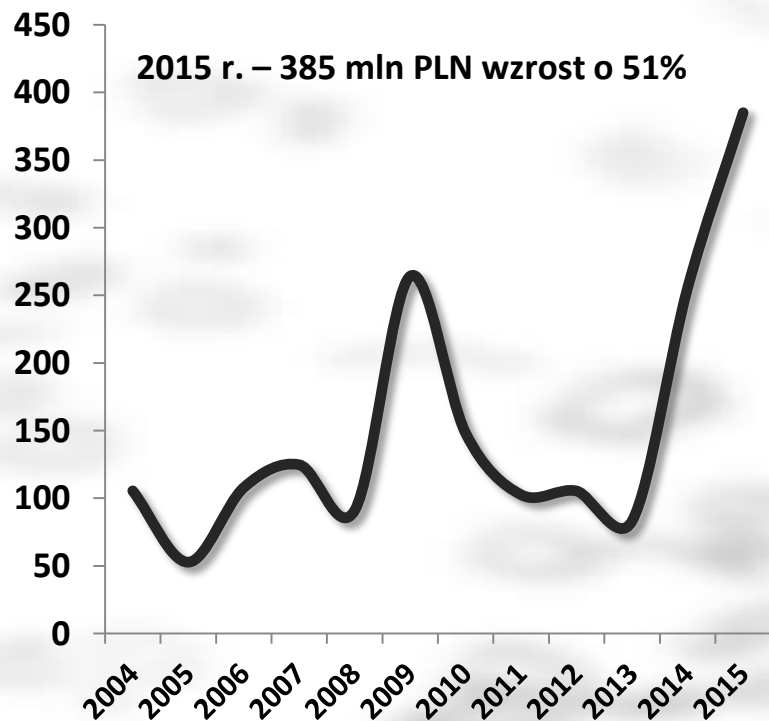
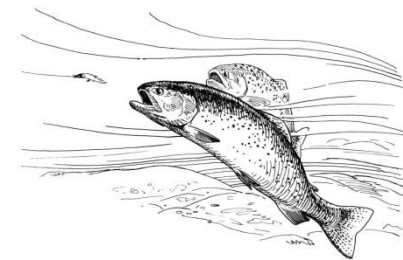
- W strukturze produkcji dominują przetwory i konserwy z ryb – 47,8% oraz ryby wędzone 19,4%
- Systematycznie zwiększa się także produkcja świeżych i mrożonych filetów i stanowi obecnie 14,5%
- Malejący udział ryb solonych i duża zmienność produkcji ryb świeżych i mrożonych

Przetwórstwo ryb w Polsce - produkcja [tys. ton]

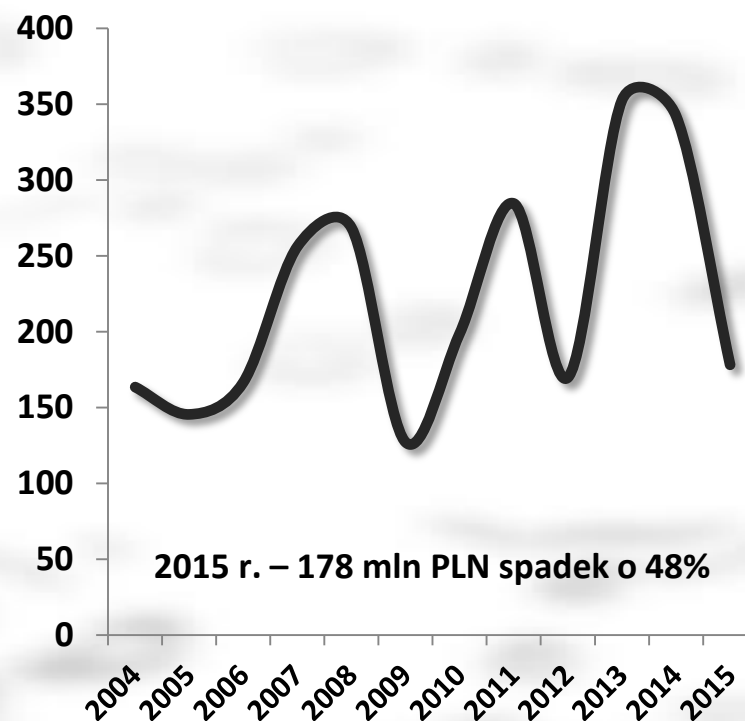

Krajowy sektor przetwórstwa ryb ma strukturę produkcji opartą o asortyment wysokoprzetworzony z dużą wartością dodaną

Przetwórstwo ryb w Polsce - finanse

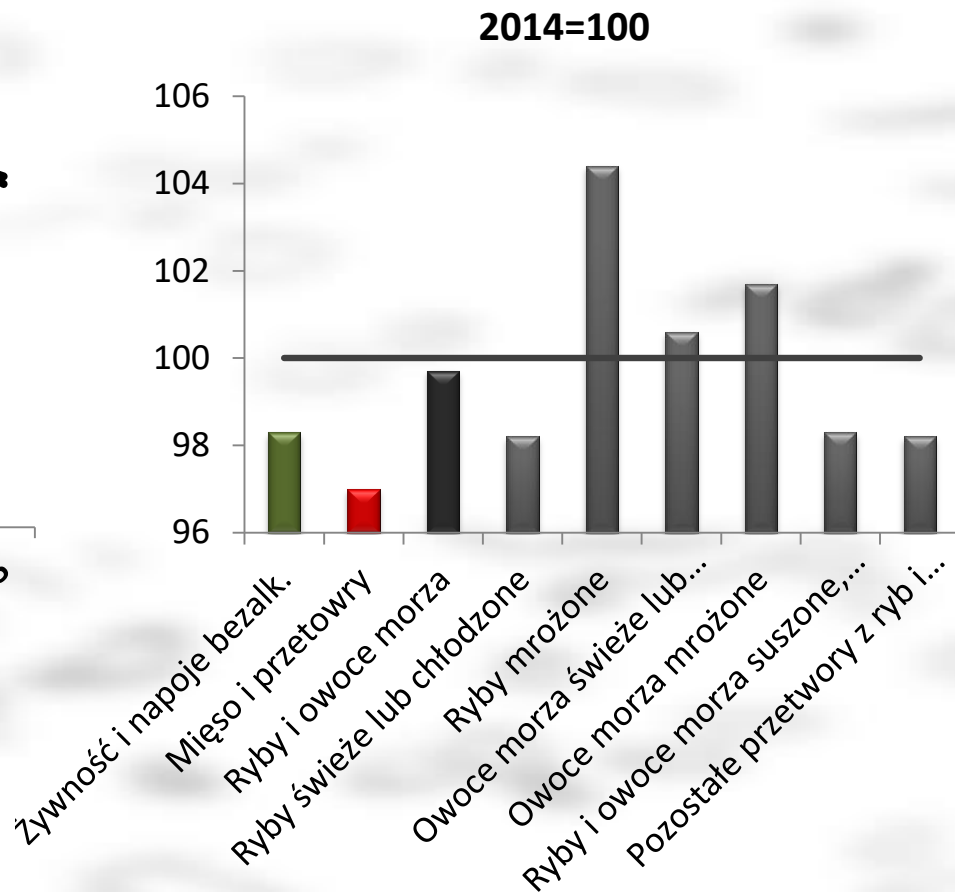
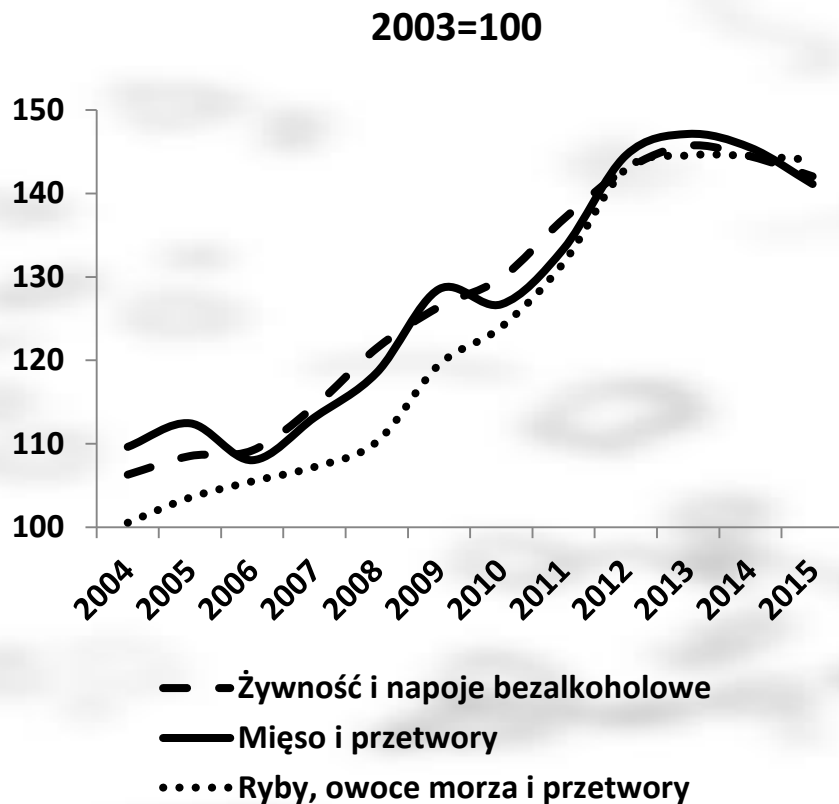
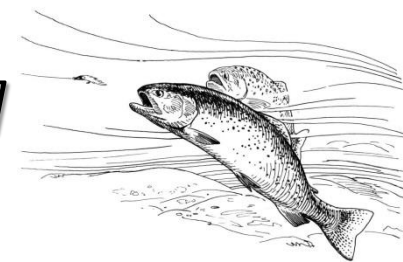
zysk netto

inwestycje

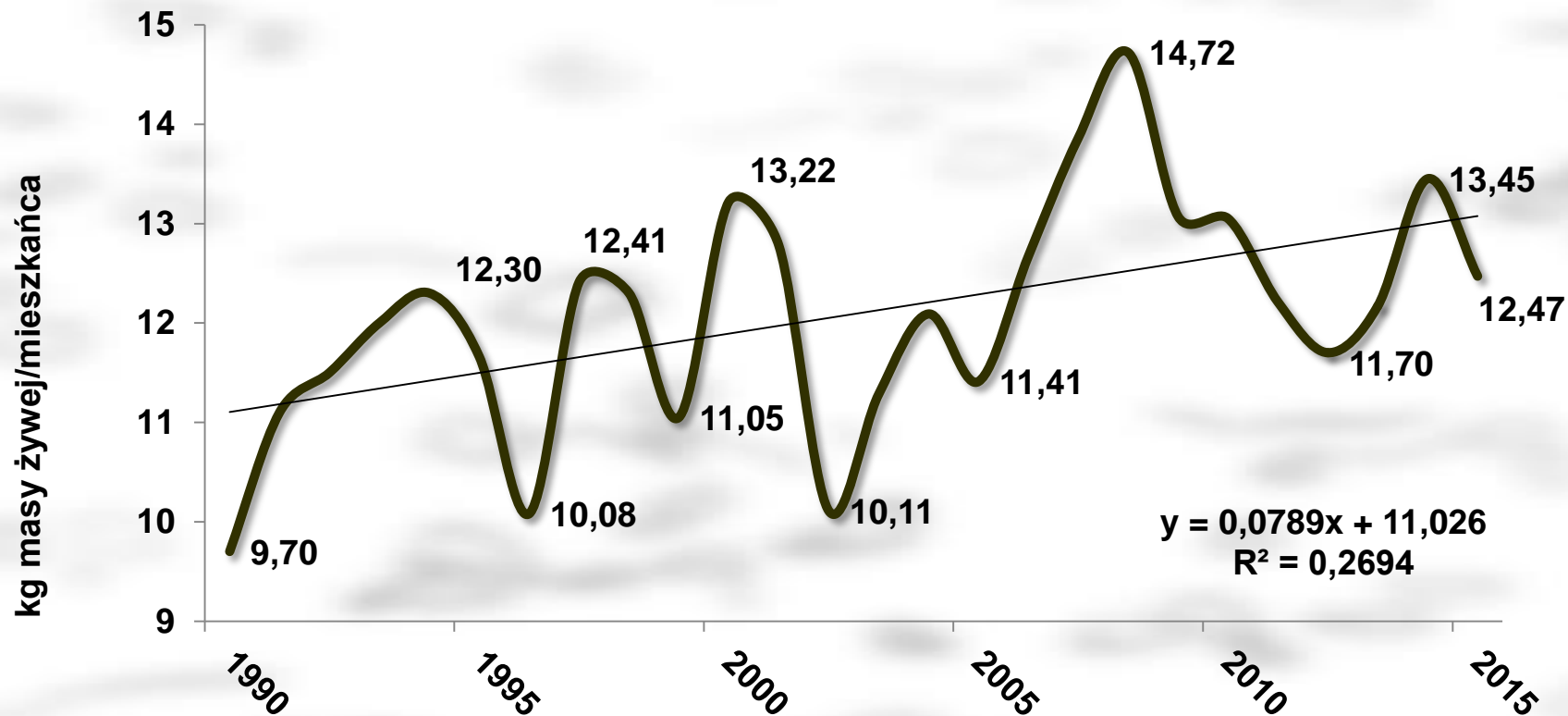
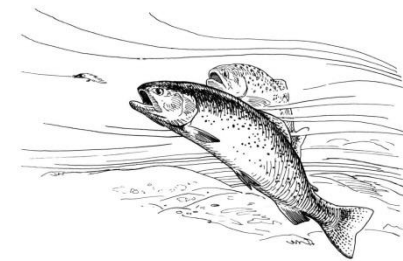
Poziom inwestycji jest silnie uzależniony od dostępności środka w ramach Programów operacyjnych. Inwestycje dotyczą głównie maszyn i urządzeń (47-54% w latach 2013-2015) oraz budynków i lokali (31-44%), a w mniejszym stopniu środków transportu.

Ceny detaliczne ryb i owoców morza [2015 r.]

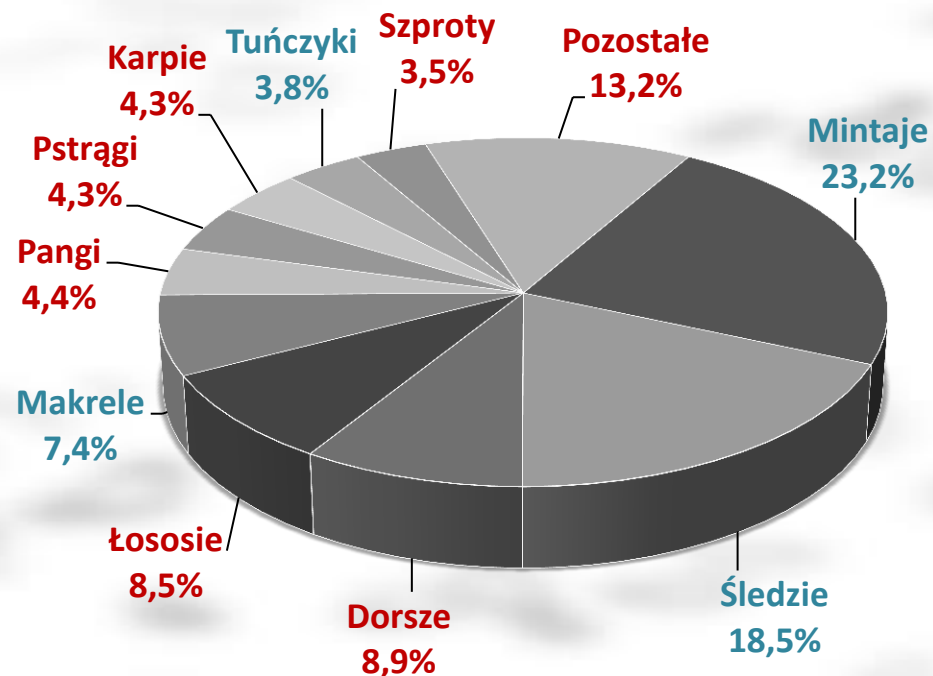
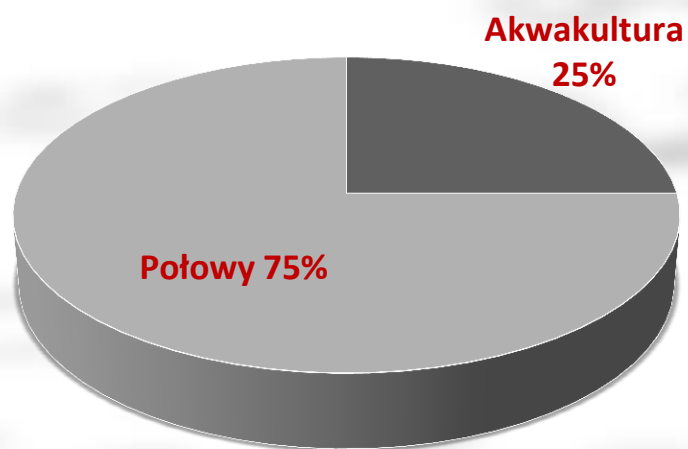
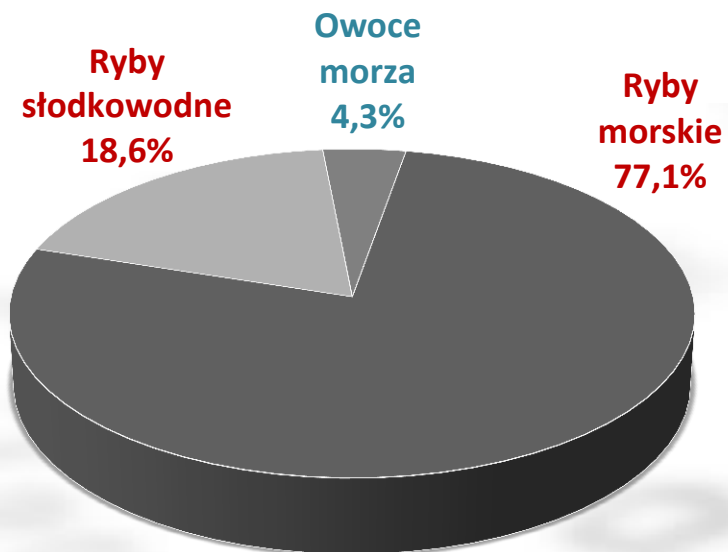
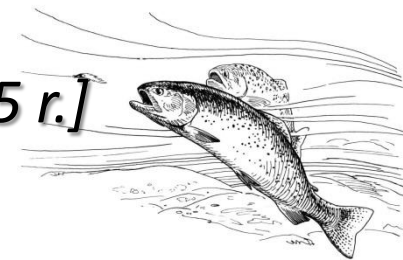

Od końca trzeciego kwartału 2015 r. wyraźne przyspieszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych ryb i owoców morza

Spożycie ryb i owoców morza

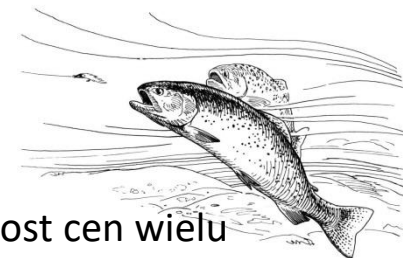

Spożycie ryb i owoców morza – struktury [2015 r.]

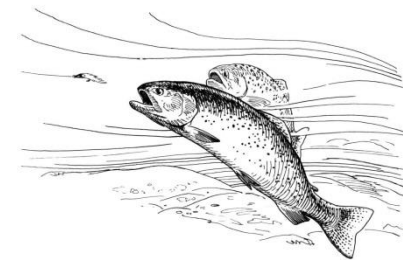
Największe spadki spożycia w 2015 r. dotyczyły szprotów, dorszy, łososi i pang

Sytuacja na rynku w 2016 r.

- Wyzwaniem dla sektora rybnego w 2016 r. są przede wszystkim dynamiczne wzrost cen wielu gatunków ryb na rynku światowym – głównie łososi, śledzi i dorszy. Wpływa to niekorzystnie na rynek krajowych pogarszając opłacalność przetwórstwa i zmniejszając popyt wewnętrzny. Pozytywnym czynnikiem jest natomiast wzrost produkcji i eksportu podstawowych grup produktów.
- W okresie styczeń-lipiec 2016 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 102,6 tys. ton i były o 11,1% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Od początku roku utrzymuje się wysokie tempo wzrostu wyładunków storni (wzrost o 79,2%) oraz śledzi (o 39,9%). Niekorzystna sytuacja występuję natomiast nadal w połowach dorszy (spadek o 24,4%).
- W I półroczu 2016 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 216,7 tys. ton i była o 11,2% wyższa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Największy przyrost wystąpił w grupie świeżych filetów z ryb morskich i ryb wędzonych
- Wzrost cen surowców wyraźnie przekłada się na sytuację ekonomiczną przetwórstwa. W I półroczu 2016 r. odnotowano ponad 20% wzrost kosztów materiałowych, co mimo ok. 10% przyrostu wartości sprzedaży produktów wpłynęło na skokowy spadek zysku netto - ze 134 do 38 mln PLN
- W okresie styczeń-sierpień 2016 r. ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów były średnio o 2,7% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Dynamika wzrostu cen przyspiesza jednak w kolejnych miesiącach. W czerwcu 2016 r. w porównaniu z grudniem 2015 r. wyniosła ona bowiem 100,8%, podczas gdy w sierpniu br. w relacji do grudnia ub.r. wzrost cen wyniósł już 4,3%. Największy wzrost cen notowany jest w asortymencie ryb świeżych, chłodzonych i mrożonych.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Hryszko

tel. (22) 505 47 18

e-mail: hryszko@ierigz.waw.pl

Źródło danych:

Centrum Analityczne Administracji Celnej (Ministerstwo Finansów)

Główny Urząd Statystyczny

Morski Instytut Rybacki

Narodowy Bank Polski

EUROSTAT

Instytut Rybactwa Śródlądowego

MRIRW oraz MGMiŻŚ